

ВИСНОВКИ

**експертної комісії Міністерства освіти і науки України
про підсумки проведення акредитаційної експертизи
освітньо-професійної програми Технології виробництва і переробки
продукції тваринництва зі спеціальності 204 Технології виробництва і
переробки продукції тваринництва за другим (магістерським) рівнем
у Сумському національному аграрному університеті**

Відповідно до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 року № 978, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 червня 2012 року за № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 4 липня 2012 року за № 1108/21420, з урахуванням Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. за №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» та згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 81-Л від 24.01.2018 року у Сумському національному аграрному університеті безпосередньо експертною комісією у складі:

Голови комісії:

Войтенко Світлани Леонідівни Зав. кафедрою розведення і генетики сільськогосподарських тварин Полтавської державної аграрної академії, доктора сільськогосподарських наук, професора

Члена комісії:

Повознікова Миколи Григоровича Зав. кафедрою конярства і бджільництва НУБІП, доктора сільськогосподарських наук, професора

у період з 29 по 31 січня 2018 року розглянуто матеріали, подані на експертизу Сумським національним аграрним університетом та проведено на місці перевірку відповідності державним акредитаційним вимогам стану кадрового, навчально-методичного, матеріального та організаційного забезпечення підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Технології виробництва і переробки продукції тваринництва зі спеціальності

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим (магістерським) рівнем.

Висновки підготовлені на підставі аналізу:

- матеріалів акредитаційної справи освітньо-професійної програми Технології виробництва і переробки продукції тваринництва зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим (магістерським) рівнем, поданої університетом;
- відповідності встановленим законодавством вимогам щодо навчально-методичного, кадрового, матеріально-технічного забезпечення спеціальності;
- фактичного стану навчальних приміщень, кабінетів та лабораторій;
- навчально-методичного забезпечення навчального процесу та організації навчальної, методичної, виховної і профорієнтаційної роботи;
- контрольних замірів знань студентів за ККР з дисциплін циклів загальної та професійної підготовки;
- звітів про проходження виробничої та переддипломної практик.

За результатами проведеної роботи експертна комісія встановила наступне:

1. Загальна характеристика Сумського національного аграрного університету, біолого-технологічного факультету та спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва

Сумський національний аграрний університет розпочав свою діяльність як філіал Харківського сільськогосподарського інституту ім. В. В. Докучаєва, який було засновано у 1977 році наказом Міністерства сільськогосподарства СРСР за №95.

У 1990 році наказом № 24 Державної комісії Ради Міністрів СРСР по продовольству та закупівлях на базі Сумського філіалу Харківського сільськогосподарського інституту ім. В. В. Докучаєва було створено Сумський сільськогосподарський інститут.

У 1997 році на виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 року за №744 на базі Сумського сільськогосподарського інституту створено Сумський державний аграрний університет, заснований на державній формі власності та підпорядкований Міністерству аграрної політики України.

Указом Президента України від 7 серпня 2001 року № 591/2001 присвоєно статус національного. Місце знаходження університету: 40021, м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 160. Телефон (0542) 787-456 Факс (0542) 787-478 E-mail: admin@sau.sumy.ua.

Сумський національний аграрний університет має в наявності оригінали наступних засновницьких документів, зокрема:

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

- Статут Сумського національного аграрного університету затверджений Міністерством освіти і науки України наказ від 27.04.2015р. за №470.;

- довідка про включення до єдиного державного реєстру підприємств та організацій України від 06.03.2015 року за №04.02-08/2478 (ідентифікаційний код 04718013);

- ліцензія (серія АЕ №636493 від 19.06.2015 р.), Акт узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за ступеннями бакалавра, спеціаліста, магістра та ліцензованого обсягу Сумського НАУ затверджений Наказом МОН України від 06.11.2015 № 1151;

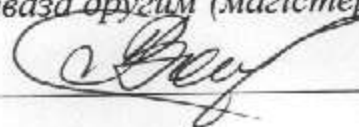
- паспорт санітарно-технічного стану приміщень, які використовуються при впровадженні освітньої діяльності, з висновком санітарно-гігієнічної експертизи Сумської міської санітарно-епідемічної станції про відповідність санітарно-технічного стану приміщень санітарним нормам і правилам, правилам техніки безпеки, і можливість впровадження навчального процесу в них.

З 2005 року університет очолює доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України Ладика Володимир Іванович. Освіта вища, у 1984 році закінчив Сумський філіал Харківського сільськогосподарського університету ім. В.В. Докучаєва за спеціальністю «Зоотехнія» (диплом ІВ-1 № 214614 від 23.03.1984 р.). У 1990 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю 06.02.01 – розведення, селекція і відтворення сільськогосподарських тварин (диплом СХ № 012872). Доцент кафедри технології виробництва молока і яловичини (диплом ДЦ № 003038). У 2000 році захистив докторську дисертацію за спеціальністю 06.02.01 – розведення та селекція тварин (диплом ДД № 001344). У 2009 році Ладика В.І. - професор кафедри спеціальної зоотехнії (диплом ПР №002351). У 2002 році Українська академія аграрних наук обрала Ладику В.І. членом-кореспондентом зі спеціальності 06.02.01 – розведення, селекція і відтворення тварин. У 2010 році Ладика В.І. – академік Національної академії аграрних наук України (диплом А. №0121).

Сумський національний аграрний університет проводить навчання за 25 спеціальностями II рівня акредитації та 12 спеціальностями IV рівня акредитації.

Висновок: комісією підтверджується наявність і достовірність нормативних документів, що забезпечують правові основи діяльності Сумського національного аграрного університету та біолого-технологічного факультету і відповідають акредитаційним вимогам підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Технології виробництва і переробки продукції тваринництва зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва другим (магістерським) рівнем.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

2. Можливості Сумського національного аграрного університету щодо надання освітніх послуг для підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Технології виробництва і переробки продукції тваринництва зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим (магістерським) рівнем.

2.1. Формування контингенту студентів

Загальний контингент університету на 01.10.2017 року становить 6365 студентів, в тому числі: за денною формою навчання 3880, в т.ч., 162 особи іноземці, та заочною формою навчання 2482, в т.ч., 97 особи іноземці.

Структурними підрозділами університету є 1 інститут та 6 коледжів, що дозволяє реалізувати систему ступеневої освіти:

Усі спеціальності організаційно об'єднані у 3 навчально-наукові інститути (ННІ), 8 факультетів денного навчання, інститут післядипломної освіти та дорадництва, інститут заочного навчання, відділення довузівської підготовки, профорієнтації та маркетингу.

Розвиваються різноманітні форми інтеграції з вищими навчальними закладами I-II рівня акредитації та ліцеями області. Крайці їх випускники отримують право продовжити навчання за скороченим терміном у Сумському національному аграрному університеті.

Для покращення підготовки випускників шкіл до вступу в Сумському національному аграрному університеті працюють шестимісячні і річні підготовчі курси, до роботи в яких залучені провідні викладачі кафедр біолого-технологічного факультету.

Значна увага науково-педагогічного колективу приділяється формуванню контингенту студентів. З цією метою на факультеті розроблено Стратегію профорієнтаційної роботи, відповідно до якої проводяться відповідні заходи, організатором яких є деканат та завідувачі кафедрами. Результатом профорієнтаційної роботи є стабільний конкурс абітурієнтів, що складає понад 3,3 заяв на місця бюджетного фінансування.

За період свого існування СНАУ підготував близько 40 тисяч фахівців, багато з яких стали керівниками і провідними спеціалістами підприємств України, інших країн СНД, країн далекого зарубіжжя. Головні підприємства та організації загальноукраїнського значення, а також Сумської області (ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», Компанія «Укрландфармінг», ІМК, ПАТ «Миронівський хлібопродукт», Компанія NCH (ТОВ «ВорожбаЛатІнвест»), ДП «Мілкіленд-Україна», Індустріальна Молочна Компанія, ТОВ «Глобіно», ПАТ «Технологія», ТОВ «Вітчизна», Торговий дім «Nicmas» та інші) на 20-80% укомплектовані фахівцями – випускниками університету.

За угодою з Сумський державний ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус ім. І.Г.Харітоненко» університет

Голова експертної комісії

С.Л. Воитенко

надає можливість студентам всіх спеціальностей пройти навчання на військовій кафедрі цього інституту і отримати звання офіцера запасу.

Пріоритетним напрямком діяльності Сумського національного аграрного університету є вивчення та запровадження провідного досвіду найкращих університетів США та Європи, стажування в них викладачів, проходження практики студентами. Змістовні та результативні стосунки склалися з навчальними закладами Німеччини, Англії, Ірландії, Данії, Франції, Польщі, Нідерландів. Налагоджені прямі зв'язки з університетом землеробства (ВOKU) Австрії, спільно з Вищою школою «Васнштефан» відкрито навчальний магістерський курс «Аграрний менеджмент», навчання на якому здійснюється за міжнародно визнаними планами та програмами і дає можливість паралельно отримати диплом магістра Німеччини «Master of Business Administration». Співпраця з університетами таких штатів США, як Мінесота, Огайо, Вісконсин, Каліфорнія дозволяє студентам проходити піврічну чи річну практику в фермерських та інших господарствах аграрного профілю. Міжнародна співпраця за спільними проектами дозволяє студентам та викладачам підвищити мовний та професійний рівні в умовах високотехнологічного аграрного виробництва та розповсюджувати набутий досвід в Україні.

Приїом на біолого-технологічний факультет Сумського національного аграрного університету здійснюється на підставі правил прийому до Сумського НАУ, які відповідають Умовам прийому до вищих навчальних закладів України, які розроблені та затверджені МОН України. Зарахування на навчання за ступенем «магістр» здійснюється після здобуття ступеня «бакалавр» за конкурсним показником (сума середнього балу додатку до диплома бакалавра, оцінки фахового іспиту, оцінки іспиту з іноземної мови). Більшість студентів є жителями міста Суми та сіл Сумського, Лебединського, Недригайлівського, Білопільського, Роменського, Охтирського, та інших районів Сумської області, а також Полтавської та Чернігівської областей.

Таким чином, формування контингенту студентів на біолого-технологічному факультеті Сумського НАУ зі спеціальності 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» здійснюється за дотриманням законодавчих та нормативних актів і відповідає акредитаційним вимогам. Якісні та кількісні показники прийому студентів зі спеціальності 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» освітнього ступеня «магістр» показані у таблиці 1, а дані про динаміку зміни контингенту – в таблиці 2.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

**1. Показники формування контингенту студентів за спеціальністю
204 «Технології виробництва і переробки продукції
тваринництва»
ОС «Магістр»**

№ з/п	Показник	Роки	
		2016	2017
1	Ліцензований обсяг підготовки	120	120
	Прийнято на навчання, всього (осіб):	73	77
	– денна форма	59	48
	в т.ч. за держзамовленням:	40	26
	– заочна форма	14	29
	в т.ч. за держзамовленням	-	12
2	– нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	-	-
	– таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-
	– зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	-	-
	Подано заяв на одне місце за формами навчання:		
3	– денна форма	1,2	1,3
	– заочна форма	3,1	1,5
	Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення:		
4	– денна форма	3,3	2,4
	– заочна форма	-	4,6
	Кількість випускників ВНЗ I-II рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на:	-	-
5	– денну форму	-	-
	– заочну форму	-	-

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

**2.Динаміка змін контингенту студентів за спеціальністю 204
«Технології виробництва і переробки продукції тваринництва»
ОС «Магістр»**

№ з/п	Назва показника, курс	Роки			
		2016		2017	
		1м	2м	1м	2м
1	Всього студентів на спеціальності (за напрямом) - денна	60	51	55	49
	в.т.ч. технології виробництва і переробки продукції тваринництва	26	-	31	22
	технології виробництва молока і яловичини	21	-	10	17
	кінологія	14	-	9	10
	-заочна	17	16	53*	15
	в.т.ч. технології виробництва і переробки продукції тваринництва	17	16	33	15
	технології виробництва молока і яловичини	-	-	5	-
	кінологія	-	-	15	-
2	Всього студентів у ВНЗ на 1.10 відповідного року	900	735	1232	859
3	Кількість студентів яких відраховано (всього):	5	3	3	4
	в т.ч. – за невиконання навчального плану	2	-	1	3
	- за грубі порушення дисципліни	-	-	-	-
	- у зв'язку з переведенням до інших навчальних закладів	-	-	-	-
	- інші причини (за власним бажанням)	3	3	2	1
4	Кількість студентів які зараховані на старші курси (всього):	-	-	-	1
	в т.ч. - переведених із інших навчальних закладів	-	-	-	-
	- поновлених на навчання	-	-	-	1

Висновок: експертна комісія констатує: результати аналізу поданих матеріалів і безпосередня робота експертної комісії в Сумському національному аграрному університеті вказують на необхідність підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Технології виробництва і переробки продукції тваринництва зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим (магістерським) рівнем та відповідність державним акредитаційним вимогам.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

2.2. Зміст підготовки фахівців

На момент проведення ліцензування були розроблені та затверджені (Головою науково-методичної комісії, Директором департаменту вищої освіти України, Директором Інституту інноваційних технологій і змісту освіти) передбачені державними актами у сфері освіти, наступні документи:

- Освітньо-професійна програма;
- Засоби діагностики якості вищої освіти;
- Навчальні програмами дисциплін та інші нормативні документи.

Підготовка фахівців в університеті здійснюється відповідно до вимог нормативних та інструктивних документів Міністерства освіти і науки України. Основою концепції навчально-виховного процесу є виконання вимог державних стандартів підготовки фахівців з вищою освітою.

Концептуальні засади освітнього процесу реалізовані в базових навчальних планах магістра стосовно переліку та змісту навчальних дисциплін, переліку кваліфікаційних знань і умінь магістра, розподілу навчального часу у кредитах ЄКТС.

Документом, що регламентує зміст дисципліни, вимоги до знань і умінь, структурні взаємозв'язки з іншими дисциплінами, атестаційні заходи, розподіл часу на всі види занять і самостійної роботи студента, використання студентом літературних джерел та методичних розробок викладачів, є робоча програма дисципліни. Робочі програми дисциплін навчальних планів підготовки магістрів щорічно переглядаються, корегуються, затверджуються в установленому порядку на засіданнях кафедр, деканом факультету.

Досвід професійної діяльності студенти набувають у процесі переддипломної практики, що проводиться згідно програми практики, на провідних підприємствах, в установах та організаціях м. Сум, Сумської та інших області. Студенти проходять практику на підприємствах – замовниках кадрів. Рекомендації останніх враховуються випусковими кафедрами при визначенні тематики магістерських робіт і наукової роботи студентів. Зазначені особливості освітньої діяльності університету сприяють найшвидшій адаптації випускників до умов професійної діяльності на виробництві.

Загальний обсяг часу підготовки за спеціальністю 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» ОС «магістр» освітньо-професійною програмою розраховано на 2700 год., (90 кредитів за ЄCTS) та триває 1 рік 6 місяців. Робочий навчальний план складається з навчальної інформації переліку нормативних навчальних дисциплін і практик та забезпечує набуття системи знань та вмінь, необхідних для формування компетенції магістра з Технології виробництва і переробки продукції тваринництва. Вибіркова частина підготовки магістра в Сумському НАУ складається з навчальних дисциплін самостійного вибору ВНЗ та вибору студентів. Перелік цих дисциплін визначається залежно від

Голова експертної комісії _____

С.Л. Войтенко

освітньої програми.

Якість навчання студентів контролюється кафедрами шляхом поточних аудиторних і контрольних робіт, захисту курсових проектів, виконання самостійної роботи, семестрових атестаційних заходів, а також перевірки залишкових знань при проведенні контрольних зрізів рівня підготовки (ректорські контрольні роботи).

Висновок: експертна комісія констатує: за результатами перевірки відповідності освітньо-професійної програми, навчальних планів і програм чинним стандартам та особливостям потреб регіону встановлено, що нормативно-правова база організації навчального процесу та зміст підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Технології виробництва і переробки продукції тваринництва зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва на другому (магістерському) рівні у Сумському НАУ відповідають державним стандартам вищої освіти і державним акредитаційним вимогам.

3. Організаційне та навчально-методичне забезпечення навчально-виховного процесу

Створення єдиного інформаційно-освітнього середовища Сумського національного аграрного університету дозволяє широке впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальну, наукову, управлінську, бібліотечну, видавничу й обліково-фінансову діяльність забезпечило університету пріоритетне місце серед аграрних вищих навчальних закладів України.

Інформаційно-освітнє середовище університету складається з сайту, електронного порталу, підсистеми дистанційного навчання, електронної бібліотеки та репозиторію, віртуального студентського бюро працевлаштування, використання його ресурсів дозволяє кожному студентові і викладачеві працювати з навчально-методичним забезпеченням курсів, користуватися ресурсами бібліотеки, мати можливість контролювати свою успішність, навантаження, формувати електронні журнали, тощо. Для забезпечення безперебійного доступу до WEB-ресурсів використовуються мережеві технології Internet.

Навчальні корпуси, громадські місця на території СНАУ та гуртожитки мають покриття Wi-Fi із вільним підключенням до Інтернету.

У навчальному процесі з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Технології виробництва і переробки продукції тваринництва 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва на другому (магістерському) рівні широко використовуються інноваційні інформаційні – комунікаційні технології навчання. Використання прикладних програмних продуктів передбачається навчальним планом підготовки фахівців і

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

складається з різних видів робіт. Комп'ютерні технології навчання використовуються для виконання ситуаційних завдань на практичних та семінарських заняттях, а також при організації самостійної та індивідуальної роботи студентів. Загальна кількість годин дисплейного часу із розрахунку на одного студента на день за період навчання становить 3 години, з них робота в Internet – 1,5 години.

Впроваджена та активнопідюча автоматизована система керування навчальним процесом університету постійно оновлюється та вдосконалюється в залежності від виникаючих цілей і задач.

В університеті ефективно працює Центр інформаційних технологій, що забезпечує створення, технічну підтримку та постійне удосконалення електронної освітньо-наукової інформаційної мережі університету; розробку та модернізацію програмного і науково-методичного забезпечення; забезпечує вихід в інформаційний простір України і світової спільноти; здійснює технічну підтримку Internet - Internet мережі, Web-сайту університету, а також обслуговує мультимедійні лекційні аудиторії, парк персональних комп'ютерів та комп'ютерних класів.

Підвищенню ефективності управління освітньою, науковою, організаційною та господарсько-фінансовою діяльністю університету сприяє впровадження розробленої в університеті автоматизованої системи керування навчальним процесом АСУ ВНЗ, яка дозволяє використовувати єдиний інтерфейс для забезпечення роботи наступних підрозділів університету: ректорату, деканатів, навчального та методичного відділів, планово-фінансового відділу, бухгалтерії, відділу кадрів.

Запроваджена автоматизована система АСУ ВНЗ складається із наступних модулів: «Навантаження» (викладача, кафедри); «Робочий план» (спеціальності, групи, студента); «Успішність» (електронний журнал, рейтинг студентів з дисципліни, рейтинг студентів групи, рейтинг студентів потоку, статистика успішності груп); «Відвідування» (статистика відвідувань, поточне відвідування); «Розклад» (академічної групи, викладача, студента, кафедри); «Списки студентів» (списки академічних груп); «Студенти та випускники» (працевлаштування).

Вагомим досягненням освітньої діяльності університету є широке впровадження інноваційних інформаційних технологій, сучасних методів і засобів організації навчального процесу.

В університеті у 2011 році створено Центр дистанційного навчання на базі кафедри кібернетики та інформатики.

Серед його пріоритетних завдань:

- впровадження технологій дистанційного навчання для навчання студентів денної та заочної форми,
- організація курсів для підсистеми підвищення кваліфікації,
- забезпечення роботи спеціалізованих комерційних курсів.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Створення інформаційно-навчального простору на основі платформи Moodle дозволяє надати студенту повне методичне забезпечення теоретичного, практичного курсів, самостійної роботи, а також online контакт викладача зі студентом. На випускних курсах запроваджена стовідсоткова IT підготовка зі спеціальності, як складової вивчення дисциплін фахового циклу.

Всі науково-педагогічні працівники, що задіяні безпосередньо у процесі дистанційного навчання в університеті, пройшли підвищення кваліфікації за програмою «Розробка дистанційних курсів на базі e-learning платформи Moodle» (100%), серед них викладачі – консультанти Центру дистанційного навчання СНАУ, які отримали сертифікати в НТТУ «Київський політехнічний інститут» та 189 викладачів СНАУ, що мають відповідні державні сертифікати проходження стажування на курсах підвищення кваліфікації.

Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які розробляють дидактичне наповнення, педагогічні стратегії та методичні рекомендації для курсів дистанційного навчання в Сумському НАУ складає 60%.

Частка науково-педагогічних працівників, з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою складає 53%.

Центр дистанційного навчання має необхідну кількість обладнаних комп'ютерних місць, що забезпечує не менше 1 комп'ютера на 1 працівника.

Кількість комп'ютерних місць для педагогічних і науково-педагогічних працівників, які ведуть навчання за дистанційною формою, із розрахунку на 1 працівника складає 0,58.

Кількість комп'ютерних місць для студентів із розрахунку на 1 особу складає 0,5.

Для створення, накопичення та обміну інформаційними ресурсами, необхідними для дистанційного навчання виділено сервер із цілодобовим режимом роботи. [Точка доступу в мережі Internet: <http://cdn.sau.sumy.ua/>, в мережі Intranet: <http://cdn.snau/>].

Канал зв'язку головного сервера СНАУ має пропускну здатність 128 Мб/сек, що забезпечує можливість цілодобового доступу через Internet до Web - сайту Центру дистанційного навчання, де викладені інформаційні ресурси, задіяні у дистанційному навчанні. Дистанційне навчання забезпечується наявним ліцензованим програмним забезпеченням загального призначення (операційна система, сервери баз даних та дистанційного навчання функціонують на базі Linux за ліцензією GNU GPL (General public License). Програмне забезпечення спеціального призначення для реалізації дистанційного навчання побудовано на базі e-learning платформи Moodle (модульне об'єктно-орієнтоване середовище дистанційного навчання) -

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

безкоштовна, відкрита (Open Source) система дистанційного навчання. Організація навчального процесу і його адміністрування здійснюються в тому числі за допомогою порталу автоматизованої системи керування навчальним процесом СНАУ.

Веб-сайт Центру дистанційного навчання СНАУ забезпечує цілодобовий персоніфікований доступ до:

- систем загального управління навчальним процесом;
- інформації про навчальні плани, методичні матеріали та демонстраційні версії дистанційних курсів;
- дистанційних курсів, засобів синхронного та асинхронного зв'язку та віртуальних лабораторій з віддаленим доступом;
- системи тестування з необхідними комплектами тестів для кожного курсу, в тому числі, для самоконтролю, а також для автоматизованого поточного, рубіжного і підсумкового тестування.

Дидактичне та методичне забезпечення для дистанційних курсів, розроблене в достатньому для якісного навчання обсязі і у відповідності до Положення про сертифікацію електронного навчального курсу.

Плани, методичні рекомендації і завдання для практичних занять, лабораторних робіт, які виконуються в очній формі розроблені викладачами університету у необхідній кількості і доступні у електронному вигляді. [Точка доступу: <http://cdn.sau.sumy.ua>]

Методичні вказівки щодо виконання курсових, дипломних проектів (робіт) та державних іспитів розроблені і є в наявності як у друкованому так і в електронному вигляді (їх можна закатати із електронного каталогу повнотекстових видань бібліотеки СНАУ). [Точка доступу: http://lib.sau.sumy.ua/cgi-bin/irbis64r_01/]

Детальні інструкції, що пояснюють і показують, яким чином виконувати всі активності, передбачені у дистанційних курсах, включаючи самостійне вивчення навчального матеріалу, участь у семінарах, дискусіях, практичних та лабораторних заняттях, отримання консультацій, в т.ч. для написання рефератів, виконання проектних завдань, проходження контрольних заходів тощо, розроблені і представлені в навчально-методичному забезпеченні.

Структура інформаційного середовища дистанційного навчання університету - класичний приклад сучасного розгалуженого віртуального підприємства, що має віддалені філії – локальні центри, які сполучаються з Центром дистанційного навчання (ЦДН) завдяки каналам мережі Internet.

Проведення дистанційних лекцій та дистанційних консультацій переважно здійснювалось за допомогою програмних клієнтів m100 Telepresence компанії Polycom. Використання саме цього програмного забезпечення дозволило значно покращити якість відео - та аудіо даних при зменшенні навантаження на канали зв'язку.

Голова експертної комісії _____

С.Л. Войтенко

Практика студентів є невід'ємною частиною процесу підготовки фахівців. Практика організується і проводиться згідно з «Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 20 грудня 1994 року №351 та «Положення про практичне навчання студентів Сумського НАУ» затверджено наказом №425-К від 31.12. 2014 року.

Метою практик є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в Сумському національному аграрному університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання та застосовувати їх в практичній діяльності.

Проведення практичного навчання студентів покладається на викладачів, спеціалістів та керівників підприємств, установ, організацій, обізнаних із передовими прийомами і методами організації виробничої та управлінської діяльності з відповідної спеціальності.

Основним завданням практичної підготовки є закріплення, розширення і поглиблення студентами теоретичних знань, здобутих під час теоретичного навчання, зокрема в процесі вивчення фахових дисциплін та спеціальних курсів, якісне закріплення стійких навичок практичної роботи фахівця з Технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

Висновок: експертна комісія констатує: організаційне та навчально-методичне забезпечення навчально-організаційного процесу відповідає встановленим нормам вищої освіти та повною мірою забезпечує якість підготовки фахівців та відповідає акредитаційним вимогам. В результаті експертного контролю встановлено, що забезпечення студентів підручниками і посібниками із власного бібліотечного фонду складає 100%.

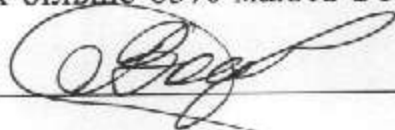
4. Кадрове забезпечення навчально-організаційного процесу

Спеціальність 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» освітньої програми «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» ОС «Магістр» посідає провідне місце серед інших спеціальностей аграрного профілю. Фахівці спеціальності відіграють важливу роль у системі керування виробничими підприємствами усіх рівнів народного господарства України. В умовах ринкової економіки та жорсткої економії енергетичних ресурсів їх значення зростає, підвищуються вимоги щодо їх підготовки за кількістю і якістю.

Кадровий потенціал Сумського національного аграрного університету дозволяє проводити підготовку здобувачів вищої освіти на високому рівні.

Безпосередньо в базовому ВНЗ працюють 482 штатних науково-педагогічних працівників (з яких більше 65% мають вчені звання та наукові

Голова експертної комісії

С.І. Войтенко

ступені - 51 докторів наук 44 професорів, 268 кандидатів наук, 194 доцентів). Серед штатних співробітників університету 1 особа академік НАН України, 4 члени-кореспонденти інженерної АНУ, член-кореспондент НААН, 3 заслужені працівники народної освіти, 5 відмінників освіти України, заслужений працівник науки і техніки, заслужений юрист України, заслужений економіст України, лауреат державної премії, інші висококваліфіковані викладачі.

Діє програма інтенсивного вивчення працівниками іноземної мови (у 2017 році програму дворічної підготовки успішно завершили викладачі та науковці вузу).

Значна увага приділяється розвитку міжнародного співробітництва. Протягом 2017 року здійснено близько 50 відряджень працівників за кордон, у т.ч. для проведення викладацької, наукової роботи та стажування. Динамічно розвивається грантова діяльність - у 2017 році співробітниками університету виконувалось близько 60 міжнародних освітніх та наукових грантів.

До навчального процесу також залучаються провідні фахівці підприємств та установ регіону (в т.ч. з науковими ступенями та званнями), таких, як «KERNEL», «UKRLANDFARMING», «Миронівський хлібопродукт», ІМК та інших підприємств профільного спрямування.

Студенти також мають можливість закріпити одержані теоретичні знання на базах практик кафедр та університету в цілому, зокрема: на базі навчального центру «KERNEL» по всій території України, найближчий з них м. Варва Чернігівської обл.; науково-дослідній лабораторії.

В університеті проводиться цілеспрямована робота по підвищенню кваліфікації кадрів, відкриті постійно діючі аспірантура, докторантура. Співробітники університету у 2016 році пройшли 67 підвищень кваліфікації міжнародного рівня, 46 співробітників СНАУ визначені на міжнародному рівні сертифікованими фахівцями з відповідного профілю діяльності.

Працюють спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій. Реалізується програма подвійного керівництва здобувачами наукового ступеня зарубіжними вченими та науковцями університету (у 2016 році - 9 здобувачів).

Представниками академічного складу СНАУ щорічно видається понад 1,5 тисячі наукових статей (у тому числі близько 400 у зарубіжних виданнях), понад 80 монографій, навчальних підручників та посібників, близько 2 тисяч тез доповідей.

Навчальний процес у Сумському НАУ забезпечують 50 кафедр, 46 з них - випускові. Підготовку здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» освітньої програми «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» здійснюють висококваліфіковані викладачі

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

випускових кафедр технології кормів і годівлі тварин, біохімії та біотехнології та інших кафедр, які входять до складу біолого-технологічного факультету. На кафедрі технології кормів і годівлі тварин працює 6 викладачів. Серед них: 3 професори (2 доктори наук і 1 кандидат с.-г. наук), 3 доценти (3 кандидати с.-г. наук). На кафедрі біохімії та біотехнології працює 5 викладачів. Серед них: докторів наук та професорів – 1, кандидатів наук, доцентів – 3.

Кафедра технології кормів і годівлі тварин є випусковою зі спеціальності 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» третього (освітньо-наукового) рівня з присудженням кваліфікації доктор філософії в галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство». Матеріально-технічна база кафедри технології кормів і годівлі тварин – це 2 сучасні навчальні лабораторії: Наукова-навчальна лабораторія технології визначення якості кормів, навчально-наукова лабораторія свинарства.

Кафедра біохімії та біотехнології теж є випусковою кафедрою зі спеціальності 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» третього (освітньо-наукового) рівня з присудженням кваліфікації доктор філософії в галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство». Матеріально-технічна база кафедри біохімії та біотехнології – це 2 сучасні навчальні лабораторії: біохімії та біотехнології, навчально-наукова лабораторія з фізіології та біології продуктивності сільськогосподарських тварин.

Випусковими кафедрами забезпечується викладання дисциплін на всіх курсах денної та заочної форми навчання студентів, ведеться дипломне проектування, написання магістерських робіт. Особлива увага на кафедрах приділяється вдосконаленню змісту та методики навчання студентів, методичному забезпеченню навчального процесу. Всі види занять з вивчення дисциплін, що викладаються на кафедрах забезпечені навчально-методичними комплексами, методичними вказівками, підручниками та посібниками. Професорсько-викладацький склад кафедр бере активну участь в написанні та виданні монографій, підручників і навчальних посібників з дисциплін, які викладаються на кафедрах.

На кафедрах безупинно вдосконалюється навчальний процес. Розробляються і впроваджуються методичні посібники, створюються нові робочі місця з лабораторних і практичних робіт, розвивається гурткова наукова студентська робота. На кафедрах запроваджуються сучасні форми навчальних занять: лекції з використанням мультимедійних засобів, практичні та лабораторні заняття із віртуальним відображенням технологічних процесів експлуатації та діагностики техніки, багатофункціонально використовується ЕОМ, постійно проводяться виїзні практичні заняття на філіях кафедр, безпосередньо у виробничих умовах,

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

стажування. Для вивчення дисциплін залучається сучасне технологічне обладнання, апаратно-вимірювальні та діагностичні комплекси, що розроблені силами колективу кафедр.

Науково-дослідна робота на кафедрах займає одне із головних місць. Сферою наукових інтересів кафедри технології кормів і годівлі тварин є розробка та впровадження технологічних аспектів удосконалення годівлі с.-г. тварин та птиці в умовах господарств Північного сходу України. Співробітниками кафедри вперше в нашій державі проведено схрещування мускусних селезнів з качками українських популяцій і отримано міжродові гібриди – муларди, які добре відгодовуються для отримання дієтичного м'яса і цінної перо-пухової сировини. На матеріальній базі агрокорпорації ГП «Глобіно», на сучасному виробничому та лабораторному обладнанні, проводяться дослідження з розробки та впровадження інноваційних підходів щодо оптимізації годівлі і утримання різних статевих-вікових груп свиней. Сферою наукових інтересів кафедри біохімії та біотехнології є розробка та впровадження інноваційних технологій для отримання високоякісної продукції птахівництва, селекційні аспекти удосконалення бурої молочної худоби в умовах інтенсивних технологій, та розробка новітніх систем селекційно-племінної роботи з українською бурою молочною породою та сумським внутрішньо породним типом української чорно-рябої молочної породи для формування високопродуктивних стад та формування інформаційних баз даних селекційного призначення.

Базами практичної підготовки є аграрні підприємства Сумської, Чернігівської, Київської та Полтавської областей.

Головна мета навчальної роботи – підготовка висококваліфікованого фахівця, здатного до праці в тваринницькій галузі в умовах ринкових відносин та на рівні національних і міжнародних стандартів виконувати свої професійні обов'язки, як висококультурної інтелектуальної особистості.

На кафедрах запроваджуються найбільш сучасні види навчальних занять, лекції, практичні, семінарські заняття, комп'ютерні тренінги, розбір конкретних ситуацій, круглі столи, олімпіади, стажування, контрольні, курсові та дипломні проекти (роботи), навчальна та виробнича практики, тощо. Технологія навчання передбачає, крім обов'язкового відвідування аудиторних занять, самостійну роботу студентів, організовану індивідуальну навчальну діяльність із викладачем, складання іспитів та заліків у відповідності з навчальним планом. З цією метою кафедрами підготовлені електронні курси для дистанційного навчання студентів без відриву від навчальної, технологічної чи виробничої практик.

Поглиблення знань з усіх предметів за допомогою самопідготовки стимулюється різними формами контролю поточного і підсумкового характеру.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Викладачі кафедр орієнтовані на поєднання самоконтролю, комп'ютерного контролю та контролю експертів. Навчальні заняття проводяться у відповідності з розкладом. Для визначення рівня знань, умінь і навичок студентів проводиться поточний контроль знань із використанням сучасних методів контролю, в тому числі тестування. На кафедрах впроваджена та використовується модульна система контролю знань. Активне закріплення навчального матеріалу проводиться шляхом: застосування автоматизованих систем навчання; розгляду конкретних ситуацій з дисциплін; тестування, включаючи комп'ютерне тестування; проведення контрольних, модульних робіт; індивідуального прийому виконаних завдань; самостійної роботи студентів із застосуванням комп'ютерних технологій.

Вказані форми активного навчання матеріально забезпечені пакетами завдань і прикладними програмами.

З метою контролю рівня теоретичної і практичної підготовки студентів в процесі їх навчання здійснюється вимір знань та умінь на різних рівнях:

- поточний контроль знань (семінари, практичні заняття, рейтинговий контроль, модульний контроль, індивідуальна робота);
- підсумковий контроль знань (заліки, іспити, контроль залишкових знань);
- оцінка рівня відповідності кваліфікаційним вимогам.

Викладачі кафедр постійно підтримують творчі зв'язки з базовими підприємствами регіону. В результаті такої співдружності формується тематика комплексних контрольних завдань, курсових та дипломних проектів (робіт), а також тематика науково-дослідницької та пошуково-дослідницької роботи кафедр. За останні п'ять років усі викладачі кафедр підвищили свою кваліфікацію шляхом стажування у інших навчальних ВНЗ та проходження курсів підвищення кваліфікації на виробництві.

Система підвищення кваліфікації, що реалізується на кафедрах, забезпечує безперервний ріст науково-педагогічної кваліфікації викладачів і відповідає сучасним вимогам.

Викладачі кафедр беруть активну участь у міжнародних, міжвузівських конференціях, семінарах, мають та налагоджують подальші зв'язки з країнами близького та далекого зарубіжжя, публікують свої роботи у міжнародних видавництвах. З 2013 року викладачі кафедр періодично проходять стажування у провідних ВНЗ та науково-дослідних установах Європи за тематикою роботи кафедр.

На факультеті випускається науковий журнал «Вісник СНАУ», серія «Тваринництво», що входить до Переліку фахових видань України в галузі «Сільськогосподарські науки».

На кафедрах проводиться планова підготовка науково-педагогічних кадрів. Викладачі випускових кафедр «Технології кормів і годівлі тварин» та «Біохімії та біотехнології» є науковими керівниками аспірантів та здобувачів

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

за спеціальністю 06.02.04 «Технологія виробництва продуктів тваринництва» та 06.02.01 «Розведення і селекція тварин».

Хід виконання наукової тематики та дисертаційних робіт регулярно заслуховується й обговорюється на засіданнях кафедр, вченої ради біолого-технологічного факультету та Вченої ради університету. Тематика дисертаційних робіт актуальна і відповідає профілю кафедр. За останні п'ять років на кафедрах факультету захищено 5 дисертації. На даний час на кафедрах навчаються 12 аспірантів. Наукова робота дає перспективи для кадрового росту і розширення викладацького складу.

Висновок: експертна комісія відзначає, що на біолого-технологічному факультеті Сумського НАУ систематично проводиться належна робота з підбору, підготовки кадрів, підвищення їх кваліфікації та атестації науково-педагогічних працівників. Кадровий склад випускаючої кафедри відповідає державним вимогам з акредитації. Якісний склад науково-педагогічного персоналу факультету, їхня ділова та професійна майстерність спроможні забезпечити підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою Технології виробництва і переробки продукції тваринництва зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим (магістерським) рівнем та відповідає акредитаційним вимогам.

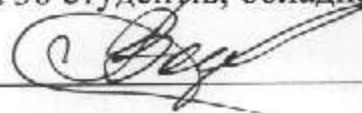
5. Матеріально-технічна база і перспективи її розвитку

Університет повністю забезпечений матеріально-технічною базою для якісного здійснення освітньо-наукової діяльності.

Матеріально-технічна база університету складається з 8 навчально-лабораторних приміщень загальною площею 79790 кв.м з сучасною актовою залою на 700 місць. Побут студентів в університеті забезпечують 4 гуртожитки на 2147 місць, у коледжах – 9 гуртожитків. Загальна площа на біолого-технологічному факультеті становить 3496 кв.м.. На одного студента в припадає 9,2 кв.м навчальної площі. Факультет повністю забезпечений аудиторним фондом.

За останні 5 років заяви всіх студентів про поселення в гуртожиток задовольнялись. Для сімейних студентів в гуртожитку №3 виділено окрему секцію. Поселення студентів, за погодженням з деканатом, проводить студентська профспілка. Студенти біолого-технологічного факультету проживають у гуртожитку №3 по вул. Герасима Кондрать'єва 160/3. Гуртожиток № 3 побудований у 1983 році, він має 5 поверхів секційного розташування по 17-19 місць. На кожній секції є кухня з електричними плитами на три конфорки, з 2 столами і 2 раковинами, з балконом і санвузлом на 2 кабінки, з умивальником на 2 раковини та двома душовими кабінами. На дві секції, тобто на 36 студентів, обладнано побутову кімнату на

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

17 кв. м. В гуртожитку облаштовано окремі секції для хлопців та дівчат. Побутова кімната оснащена автоматичною пральною машиною та сушильно-гладильною кімнатою. Забезпеченість гуртожитком студентів складає 100% від потреби.

Заняття з фізичного виховання проводяться в спортивному залі загальною площею більш ніж 600 м², обладнаному сучасним устаткуванням, на двох стадіонах і спортивних майданчиках для баскетболу, волейболу. В зимовий період на території спортивного комплексу обладнується лижня та інші споруди для зимових видів спорту. На вузівських змаганнях збірні команди біолого-технологічного факультету посідають призові місця майже з усіх видів спорту.

Зміцненню здоров'я студентів слугують стадіон «Колоджс», майданчики для літніх видів спорту з синтетичним протягом, оздоровчо-відновлювальний центр, зала для настільного тенісу, траса для змагань з біатлону. Є крита спортивна зала. При спортзалі працює оздоровчий центр. В третьому гуртожитку обладнано медичний пункт, де студентам та викладачам надається, в разі потреби, перша медична допомога.

Лекційні аудиторії оснащено сучасними технічними засобами: мультимедійними комплексами, слайдопроекторами, ПК, спеціальними екранами та ін. Мультимедійні комплекси надають можливість викладачам використовувати ресурси Інтернет, електронної бібліотеки університету, власні ресурси під час проведення лекційних та практичних занять.

Високу якість фахівців забезпечує ефективна система практичної підготовки студентів. Щорічно університет укладає близько тисячі договорів з підприємствами і організаціями різних форм власності на проходження практики студентів.

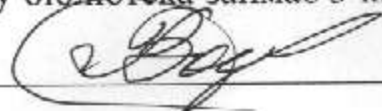
В університеті діє редакційно-видавничий центр, що забезпечує редагування та друк навчально-методичної, наукової літератури та іншої друкованої продукції обсягом до 2000 д.а. щороку.

Наукова бібліотека СНАУ, як структурний підрозділ університету, відповідає за бібліотечно-інформаційне забезпечення навчального, освітнього і виховного процесів.

Сьогодні наукова бібліотека має 4 абонементи, 4 читальних зали на 325 місць. Загальний фонд бібліотеки складає 312 468 примірників. За єдиним читацьким квитком налічується 8314 користувачів.

Основне приміщення бібліотеки розташоване на двох поверхах факультету економіки та менеджменту і займає площу 721,6 м². Крім того навчальних корпусах є профільні філії бібліотеки: у корпусі інженерно-технологічного інституту це 2 кімнати (книгосховище та абонемент і читальна зала (88,3 м²)); на факультеті ветеринарної медицини абонемент (49,1 м²) та читальна зала у студентському гуртожитку № 2 (84,6 м²). У головному корпусі університету бібліотека займає 3 кімнати: 2 читальні зали

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

електронних видань (всього 149 м²) та книгосховище обмінного фонду (53,3 м²). Загальна площа бібліотеки - 1145,9 м².

Автоматизацію бібліотечних процесів та обслуговування користувачів забезпечують 57 комп'ютерів (28 із яких – це АРМ читачів, що забезпечують доступ до електронного каталогу бібліотеки СНАУ, електронної бібліотеки, електронного репозиторію та інтернет-ресурсів), які об'єднані в єдину інформаційну мережу, 2 сервери, 2 ксерокси, 2 багатофункціональний пристрої, 10 принтерів та 3 сканери для зчитування штрих-кодів.

Переважна більшість бібліотечних процесів автоматизовані, в т.ч. – книговидача, для забезпечення діяльності якої до електронного каталогу внесені записи на активну частину фонду, заштриховані видання та створена база даних читачів.

З 2009 р. бібліотекою СНАУ проводиться робота щодо наповнення електронної бібліотеки (на сьогодні це більше ніж 14,5 тис. повнотекстових видань – навчальні, наукові та навчально-методичні матеріали, створені викладачами університету та взяті з відкритого доступу). Суттєву допомогу при забезпеченні повнотекстовими виданнями надає їй електронний репозиторій, що налічує на сьогодні 3780 повнотекстових документи.

Бібліотека працює й над наповненням власного сайту (library.sau.sumy.ua), завдяки якому надає інформаційні послуги у віддаленому режимі: доступ до електронного каталогу, електронної бібліотеки; віртуальна довідка та електронна доставка документів, а також інформує про діяльність бібліотеки взагалі. Бібліотека також проводить інформаційну діяльність в соціальних мережах: «Фейсбук» та «Гугл+».

В університеті діє принцип безперервної комп'ютеризації: на сьогодні в університеті наявні більше 980 комп'ютерних місць і кількість контактного дисплейного часу на кожного студента, в залежності від спеціальності, складає від 250 до 350 годин. Студенти та викладачі мають можливість черпати інформацію про найновіші досягнення науки через міжнародну інформаційну мережу INTERNET. В університеті створена локальна комп'ютерна мережа. Науково-дослідна робота зосереджена у 19 наукових лабораторіях, працює аспірантура з 10 спеціальностей.

Сумський національний аграрний університет має сучасну матеріально-технічну базу, основна частина якої введена в експлуатацію в 1985 – 2003 роках. Університет має дев'ять спеціалізованих навчальних корпусів, майстерні для проведення лабораторно-практичних занять студентів інженерних спеціальностей, полігони, споруди інженерно-технічного забезпечення, науково-дослідні підрозділи. Додатково у відповідності до наказу Мінагрополітики України «Про створення університетського центру Сумського НАУ» від 19.06.03 р. за № 180 до складу університету включено 6 ВНЗ 1-2 рівнів акредитації. Після проведення перерозподілу за напрямками підготовки загальна площа

Голова експертної комісії

С.І. Войтенко

Сумського НАУ становить 364780 м², в тому числі: навчальна площа – 243185, площа навчально–допоміжних споруд (н.в. майстерні, полігони, споруди інженерно – технічного забезпечення, науково – дослідні підрозділи) – 121595 м².

Згідно з законом України «Про охорону праці» в університеті функціонує служба охорони праці, складаються комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки гігієни праці та виробничого середовища.

Всі наявні об'єкти соціально-побутової сфери є власністю Сумського національного аграрного університету. Орендовані приміщення відсутні.

Матеріально-технічне забезпечення біолого-технологічного факультету дозволяє проводити інтерактивні заняття та досягати якісних показників у навчанні.

Висновок: *матеріально-технічна база Сумського НАУ забезпечує проведення на належному рівні теоретичних, практичних та семінарських занять. Аудиторний фонд відповідає нормативам санітарно-технічних вимог. В цілому матеріально-технічне забезпечення навчального процесу біолого-технологічного факультету Сумського НАУ відповідає акредитаційним вимогам.*

6. Науково-дослідна та міжнародна робота

Університетом проводиться широкий тематичний спектр наукової роботи щороку. Більшість рейтингових проектів визначають університет за активністю та результативністю наукових досліджень одним серед кращих аграрних вузів України. Відповідно до рейтингу світових університетів за рівнем їх присутності в мережі Internet Webometrics Ranking of World's Universities, складеного у січні 2017 року, серед 20 вищих навчальних закладів аграрного спрямування Сумський національний аграрний університет посів III місце, поступившись тільки Національному університету біоресурсів і природокористування України та Уманському національному університету садівництва. Як відомо, результати досліджень Webometrics публікуються двічі на рік. У процесі складання рейтингу розробниками враховується кількість проіндексованих пошуковими системами сторінок сайту вищого навчального закладу, зовнішні посилання на нього, цитованість ресурсу, а також кількість завантажених на сайт файлів. Іншими словами, оцінюється змістовна та інформаційна складова web-сайту університету. Рейтинг також враховує рівень впровадження в університеті політики «відкритого доступу» до результатів своїх досліджень, навчальних матеріалів, нормативної бази тощо.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

На базі університету щорічно проводиться близько 10 наукових та науково-практичних конференцій загальнодержавного та міжнародного рівнів. Щорічно отримується близько 50 охоронних документів, таких як патенти та авторські свідоцтва, як на території України так і за кордоном.

В університеті склалися та активно розвиваються наукові школи під керівництвом докторів наук та професорів, основні з них: *Популяційної екології рослин та агроекології* **Науковий керівник:** д.б.н., професор **Злобін Ю.А.**; *«Використання селекційно-насінищських і технологічних засобів інтенсифікації виробництва для підвищення продуктивності і якості врожаю картоплі»* **Науковий керівник:** д.с.-г.н., професор **Кожушко Н.С.**; *«Предселекція та селекція картоплі»* **Науковий керівник:** д.с.-г.н., професор **Подгаєцький А.А.**; *«Формування та розвиток людського капіталу в АПК»* **Науковий керівник:** д.е.н, проф. **Михайлова Л.І.** *«Реформування власності та господарювання в аграрному секторі»* **Науковий керівник:** к.е.н, проф. **Брюховецький І.М.** *«Удосконалення фінансово-кредитного механізму на підприємствах АПК»* **Науковий керівник:** д.е.н, проф. **Чуніс А.В.** *«Державна інформаційна політика та її реалізація діяльності органів державної влади. Забезпечення інформаційних прав громадян в умовах розвитку суспільства знань та Європейської інтеграції»* **Науковий керівник:** д.ю.н., професор **Арістова І.В.** *«Удосконалення племінної роботи в тваринництві»* **Науковий керівник:** д.с.-г.н., проф., дійсний член (академік) НААНУ **Ладика В.І.** *«Якість та безпека продуктів тваринництва та рослинництва, профілактика антропозоонозних хвороб птиці»* **Науковий керівник:** д.вет.н., проф. **Фотіна Т.І.** *«Розробка та впровадження ветеринарних препаратів для профілактики і лікування тварин і птиці та санації приміщень»* **Науковий керівник:** д.вет.н., професор **Березовський А.В.** *«Розробка системи комплексних заходів по профілактиці і ліквідації неплідності і яловості корів і свиней»* **Науковий керівник:** д.вет.н., проф. **Харенко М.І.**

Значна увага в університеті приділяється міжнародній академічній, в т.ч. науковій мобільності співробітників та студентів. Щороку близько 50 студентів та викладачів університету приймають участь у міжнародних програмах академічної мобільності з проходженням наукового стажування у багатьох закордонних вузах в різних країнах світу. Основні з них, це США, Німеччина, Польща, Нідерланди, Канада, Китай, Австралія, Данія, Шотландія.

Щороку науковці університету приймають активну участь у виконанні держбюджетних та госпдогвірних тематик по найбільш актуальним питанням сьогодення. За період 2013-2016рр. в університеті виконано робіт на загальну суму понад 5 млн. грн. Укладення нових договорів про співпрацю та виконання спільних досліджень сприяє розвитку як наукового потенціалу співробітників так і наукової та матеріально-технічної бази

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

університету в цілому. З'являється більше можливостей для пропозицій по виконанню госпдогвірних тематик досліджень. Результати виконання робіт впроваджуються у виробництво, отримання патентів, публікацію наукових статей та захист дисертацій.

За кількістю призових місць у конкурсах студентських наукових робіт, університет щороку покращує свої показники. Так у 2015р. студентами університету було отримано 15 дипломів переможців Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

Науковими та науково-педагогічними працівниками щорічно видається понад 500 наукових публікацій (в т.ч. в закордонних виданнях, та виданнях внесених у наукометричну базу Scopus, Web of Science), понад 50 монографій, навчальних посібників та підручників, близько 1,2 тис. тез доповідей, з них 800 за участю студентів.

Університет займає 3 позицію серед аграрних вузів України за кількістю отриманих патентів за останні 3 роки. За даними рейтингу університетів України «Scopus-2014» університет займає 77 позицію. Рейтинг університетів Webometrics-2014 віддає університету 52 позицію в «Топ-200 вузів України».

Відомості про наукову та науково-технічну діяльність біолого-технологічного факультету за 2016р.

До складу факультету входять 6 кафедр: п'ять випускових кафедр - кафедра технології кормів і годівлі тварин, кафедра біохімії та біотехнології, кафедра розведення і селекції тварин та водних біоресурсів, кафедра спеціальної зоотехнії, кафедра технології виробництва продукції тваринництва, одна загальноосвітня кафедра - «Іноземних мов».

Основні пріоритетні напрями наукової діяльності факультету:

- розробка, практична реалізація існуючих та удосконалених технологій виробництва свинини;
- розробка інноваційних технологій для отримання високоякісної продукції птахівництва;
- впровадження нових кормів, кормових добавок та ефективних систем годівлі різних видів тварин та птиці;
- селекційно-технологічні напрямки реалізації продуктивного потенціалу худоби північно-східного регіону України в умовах інтенсивного виробництва.

Найважливіші наукові результати отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт.

«Селекційне удосконалення худоби молочних і комбінованих порід у напрямку консолідації за продуктивністю та екстер'єрним типом». Науковий керівник: д.с.-г.н., професор Хмельничий Леонтій Михайлович. Обсяг

Голова експертної комісії

С.І. Войтенко

фінансування 420 тис.грн. Наукова новизна наведених положень полягає в наступному:

- вперше в Україні розроблено, апробовано та рекомендовано для широкого використання у селекційній практиці нові методи лінійної оцінки корів молочної худоби за типом будови тіла; рекомендовано для широкого використання у селекційній практиці нову методику лінійної класифікації корів відповідно до міжнародних стандартів ICAR (остання редакція 2006 р.); у методичному аспекті розроблено комплекс селекційних заходів, використання яких дозволяє суттєво підвищити рівень вірегідності та об'єктивності лінійної класифікації у визначенні племінної цінності бугаїв-плідників за екстер'єрним типом їхніх дочок;

- проведено комплексне дослідження з вивчення впливу низки генотипових та паратипових чинників на господарськи корисні ознаки та екстер'єрний тип тварин сумського внутрішньопородного типу української чорно-рябої, українських бурої та червоно-рябої молочних порід;

- на етапі консолідації новостворених українських молочних порід встановлено особливості формування екстер'єрного типу тварин у зв'язку з продуктивністю, віком, спадковістю, співвідносним розвитком ознак з визначенням селекційно-популяційних параметрів. Встановлено частку впливу генотипу матерів, батьків та інших предків на формування молочної продуктивності та ознак довічного використання їхнього потомства;

- організація і проведення науково-виробничих досліджень з вивчення критеріїв відбору технології дресирування й режимів використання спеціальних тварин, розроблена методика оцінки технологічного показника працездатності собак по пошуку наркотичних засобів та зброї;

- доведено існування генетичної специфічності та поєднання генеалогічних формувань у межах порід і важливість оцінки бугаїв-плідників у конкретних умовах господарств;

- результатами досліджень забійних і м'ясних якостей бугайців українських чорно-рябої та бурої молочних порід і спеціалізованої м'ясної – світлий аквітан, підтверджено високий генетичний потенціал їхньої м'ясної продуктивності та доведена можливість ефективного їхнього вирощування.

- проведений детальний аналіз продуктивних якостей корів української бурої молочної породи згідно лінійної належності та типу підбору. Встановлені особливості використання внутрішньолінійного і міжлінійного розведення в умовах базових господарств, доведена ефективність розведення тварин перспективних ліній бурої худоби. Здійснено моніторинг світових генетичних ресурсів бурої худоби, визначено рівень племінної цінності бугаїв швіцької породи залежно від походження, встановлені закономірності розвитку ліній в умовах України та країнах Західної Європи та США. Розроблена принципова перспективна схема удосконалення генеалогічної структури української бурої молочної породи.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Отримані наукові результати дозволять в подальшому створити програми селекційного удосконалення в популяціях бурої молочної худоби.

Заключені договори на співробітництво з провідними підприємствах України: Підліснівська філія ПрАТ "Райз-Максимко", ПАТ «Ворожба» Білопільського району, ВАТ «Михайлівка» Лебединський район, ДП «Аромат» філія «Сумський молочний завод», ОАЗИС Шосткинського району, ТОВ «Глобинський мясокомбінат», ПП «Чалий В.В.» Тростянецький район, ОМПК «Славія» Охтирський район, ТОВ Охтирський сирзавод, ПАТ Охтирський м'ясокомбінат, АФ «Україна», Буринська філія ПраТ «Райз-Максимко», ТОВ «Лебединські ковбаси», ПП «Рось» філія «Роменський молочний комбінат», ТОВ АФ «Владана», Сумський р-н, ПАТ "Ічнянський завод сухого молока і масла", ПАТ "Бель Шостка Україна" Шосткинський молокозавод, ТОВ ПП «Надь» Лебединського району, ТОВ "МалКа-транс" філія "Конотопський молзавод", ДП "Мілкіленд-Україна" Філія "Менський сир" ППКФ "Прометей", ММК «Сіверський» Н.- Сіверського району Чернігівської обл., ПрАТ "Прилуцький птахокомбінат" Прилуцький р-н, ТОВ АП "Сумський бекон", Сумський р-н, ТОВ «Вітчизна» Конотопський район, Сумська область, СФГ "Озон", Шосткинський р-н, СВК АФ «Перше Травня», с. Великі Вільми, ТОВ АФ «Лан», с. Кіндратівка, Сумський р-н, «Маяк», с. Боромля, Тростянецький р-н, АФ «Колос» Куликівський р-н, см. Куликівка, Чернігівська обл.

Науковці факультету беруть активну участь у міжнародних проектах «Підтримка розвитку сталого сільського господарства в Україні – 360° оцінка фермерських господарств та розробка стратегії участі», 2017, <http://rise.pp.ua/en/project-team/>

Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах факультету

1. «Удосконалення худоби молочних і молочно-м'ясних порід за молочною продуктивністю та екстер'єрним типом за використання сучасних методів оцінки генотипу тварин» №0117U004089, 01.17-12.21.

Науковий керівник: проф. Хмельничий Л.М.

2. «Удосконалення селекційних та технологічних програм при розведенні сільськогосподарських тварин в умовах інтенсивного виробництва» № 0113U008340, 09.2013-12.2017.

Науковий керівник: доцент Приходько М.Ф.

3. «Удосконалення великої рогатої худоби молочних та комбінованих порід у відкритих популяціях за використання сучасних методів оцінки генотипу тварин та системи збору селекційної інформації» 0116U005386, 01.2016 -12.2021.

Науковий керівник: проф. Ладика В.І.

4. «Вивчення спадкових ембріональних аномалій сільськогосподарської птиці» № 0113U004783, 2013-2017.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Науковий керівник: проф.. Бондаренко Ю.В.

5. «Удосконалення методів визначення статті молодняку сільськогосподарської птиці» № 0113U004783, 2013-2017.

Науковий керівник: проф.. Бондаренко Ю.В.

6. ДБТ № 0117U004253"Обґрунтування методології удосконалення і збереження популяції бурої худоби в умовах північно-східного регіону України", 2017-2019.

Науковий керівник: проф. Ладика В.І.

7. Проведення ефективного відбору корів бурої молочної породи за власними показниками № 0113U008340, 2013-2017.

Виконавці: Бондарчук Л.В., Ладика В.І.

8. Ефективність використання плазмово-десорбційної мас-спектрометрії в селекції великої рогатої худоби № 0113U008340, 2016-2017.

Виконавець: Бондарчук Л.В.

9. Удосконалити системи селекційно-племінної роботи з українською бурою молочною породою та сумським внутрішньо породним типом української чорно-рябої молочної породи для формування високопродуктивних стад та формування інформаційних баз даних селекційного призначення. Оцінка генетичних ресурсів ВРХ у племінних господарствах Сумської області. НТР 29.01.02.05.П. 2016-2020.

Виконавець: Чернявська Т.О.

10. Удосконалення існуючих та розробка нових техніко-технологічних рішень промислових технологій виробництва свинини й розробка на їх основі об'ємно-планувальних рішень сучасних свинарських підприємств № 0117U004088. 01.2017-12.2027.

Науковий керівник: Повод М.Г.

11. Адаптація інноваційної технології передінкубаційної обробки яєць з використанням захисних біокомпозитних покриттів до сільськогосподарської птиці різних видів. № 0117U004090. 01.2017-12.2021.

Науковий керівник: Бордунова О.Г

12. Розробка перспективних систем селекції собак службових порід в Україні НТР 011U009465 08.2011-09.2014

Науковий керівник Була Л.В.

Співробітництво з міжнародними та вітчизняними організаціями. Розвиток двосторонніх та багатосторонніх міжнародних зв'язків, освітніх та наукових проектів є пріоритетним завданням Сумського НАУ. Співробітництво з зарубіжними партнерами реалізується з використанням різноманітних організаційних форм: від студентської та професорсько-викладацької академічної мобільності та участі в міжнародних конференціях, семінарах, «круглих столах» до реалізації спільних освітніх програм і участі у різних міжнародних наукових та освітніх організаціях.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

На даний момент укладено 74 договорів про співробітництва з закордонними партнерами з 16 країн. До числа провідних закордонних партнерів СНАУ належать університет прикладних наук Нюртінген та Вайєнштефан (Німеччина), центр практичної підготовки спеціалістів АПК Дойла-Нінбург, екологічне об'єднання «Лого»; спілка фермерів Німеччини, Аграрно-технічна академія в Бидгощі (Польща), Варшавський природничий університет (Польща), Вармінсько-Мазурський університет в Ольштині, університет землеробства у Відні, Словацький аграрний університет в Нітрі, чисельні міжнародні організації, які реалізують програми виробничого стажування на кращих підприємствах розвинутих країн світу.

СНАУ є членом: міжнародного професійного об'єднання з аграрного менеджменту та розвитку сільських територій, світової наукової організації птаховиробництва (WPSA-World Poultry Science Association), світової організації ветеринарів (World Veterinarian Association), Європейського об'єднання аграрних факультетів (ESAF- European Society of Agricultural Faculties), спілки деканів економічних спеціальностей європейських вузів (Україно-польсько-словацький форум), Асоціації університетів в рамках Вишеградської четвірки V4.

Якісний рівень освіти в СНАУ забезпечують як власні висококваліфіковані кадри, так і залученні іноземні фахівці. Так, за 2009-2017 роки Сумський НАУ відвідали 31 лектор з ВУЗів та організацій-партнерів з метою проведення лекційних та семінарських занять:

- волонтери Корпусу Миру – мовні курси для студентів СНАУ,
- Курська державна сільськогосподарська академія ім. І.І.Іванова – семінари та лекції для студентів СНАУ,
- Університет прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина) – регулярні семінари для студентів-магістрів спеціальності «Адміністративний менеджмент», семінари з фахової німецької мови для викладачів кафедри іноземних мов СНАУ,
- Аграрний університет, м.Пловдів (Болгарія), Варшавський університет природничих наук (Польща), Університет св.Іштвана, м.Гьодолле (Угорщина) – ряд семінарів для студентів та викладачів СНАУ в рамках проекту CASEE «Тиждень Європейських Студій» та проекту CASEE «Міжнародна літня школа «Євро інтеграція: теорія та практика»,
- Державний університет штату Колорадо (США) – семінар на тему функціонування системи вищої аграрної освіти в США,
- Чеський аграрний університет в Празі, Університет св. Іштвана в Гьодолле (Угорщина), Аграрна академія ім. Угона Колантая в Кракові (Польща) - семінар в рамках проекту Фонду Вишеградської четвірки «Економіка, соціальна політика та громадянство в Європейському Союзі – роль країн Вишеградської четвірки та перспективи для України»,

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

- Університет природних ресурсів та природничих наук в м. Відень (БОКУ) (Австрія) – круглий стіл,
- Галле-Віттенберзький університет імені Мартіна Лютера (Німеччина) – семінари для студентів СНАУ.
- Компанія «CRV» - семінар з лінійної оцінки типу молочної худоби в рамках реалізації українсько-нідерландської програми «Інфомолоко»,
- Компанія «TWSBIS», Польща – семінар-нарада «Перспективи комплексної переробки молочної сировини».

Співробітництво з партнерськими вишами у напрямку академічної мобільності студентів та професорів здійснюється вже протягом тривалого часу. Аспіранти та викладачі ВУЗів-партнерів також мають можливість проходження наукового стажування за напрямком своїх досліджень. Загалом, протягом 2009-2017 років близько 210 осіб з науково-педагогічного складу, а також докторантів, аспірантів та адміністративних співробітників університету перебували в науково-творчих і ділових зарубіжних відрядженнях. За цей же період біля 115 делегацій відвідали Сумський НАУ з робочими візитами в університеті, зустрілися з викладачами і студентами, приймали участь у заходах наукового та культурного характеру.

Слід відзначити, що в системі міжнародних зв'язків важливе місце займає організація виробничого стажування за кордоном. Щодо практичного напрямку підготовки молодих фахівців, лише протягом 2012-2017 навчального року 610 студентів СНАУ пройшли виробниче стажування у сільськогосподарських підприємствах Данії, Голландії, Німеччини, Польщі, Австрії, Швейцарії, Швеції, Фінляндії, США та Австралії та прийняли участь у науково-практичних стажуваннях більше 40 науково-педагогічних працівників нашого університету.

В рамках профорієнтаційної роботи та з метою залучення потенційних студентів на сільськогосподарські спеціальності, на базі Сумського національного аграрного університету та за підтримки Міністерства аграрної політики і продовольства України, а також Сумської обласної державної адміністрації проводиться зліт учасників клубу «Юних фермерів Сумщини». Мета створення клубу «Юних фермерів Сумщини» - надання дітям найсучасніших теоретичних та практичних знань у різних галузях сільського господарства. У вересні 2017 року вихованці Клубу Юних Фермерів відвідали з навчальним візитом Республіку Польщу.

В рамках ліцензії Міністерства освіти і науки України університет з 2009 року здійснює підготовку іноземних студентів. За 2010-2017 роки тенденція до зростання кількості іноземних студентів, що навчаються в університеті, а відповідно і кількості зарубіжних країн, для яких здійснюється підготовка фахівців. Станом на 01.11.2017 р. навчається 350 іноземних громадян з 18 країн: Азербайджан, Білорусія, Грузія, Зімбабве, Замбія, Ізраїль, Індія, Ірак, Кот Д'івуар, Ліван, Нігерія, Нідерланди,

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Свазіленд, Сирія, Туреччина, Туркменістан, Узбекистан, Російська Федерація.

В університеті активно функціонують Польсько-український центр, на відкритті якого був присутній Генеральний консул Генерального консульства Республіки Польща в Україні пан Ян Гранат (2006 р.) та Центр німецької мови та культури (2004 р.). Означені центри виступають ресурсною базою для проведення мовних курсів та ознайомчих заходів для студентства.

У Сумському НАУ успішно розвивається міжнародний магістерський курс «Адміністративний менеджмент» у рамках співпраці з університетом прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина), з яким ми маємо спільний проєкт Німецької служби академічного обміну ДААД «Підтримка німецькомовних навчальних курсів», де студенти отримують подвійні дипломи. У 2017 році за даним проєктом 20 студентів СНАУ пройшли виробниче стажування у Німеччині, нині 7 студентів навчаються в університеті Вайєнштефан-Тріздорф. В СНАУ 30 студентів проходять навчання на спільному міжнародному магістерському курсі «Адміністративний менеджмент» німецькою та українською мовами.

По результатах роботи в даному проєкті у 2017 році та на основі підготовленої і поданої заявки на отримання гранту у сфері освітньої діяльності, СНАУ отримав позитивне рішення з боку ДААД про фінансування проєкту у 2018 році. За кошти проєкту ДААД в університет було закуплено фахову німецькомовну та англomовну літературу для бібліотечного фонду СНАУ. Також вже традиційно було організовано ділову поїздку представників більшості факультетів СНАУ до Німеччини з метою ознайомлення з університетом Вайєнштефан, встановлення ділових контактів із провідними професорами та відвідання міжнародної виставки Агротехніка-2017.

У жовтні 2017 року під час участі у засіданні робочої групи міжнародного професійного об'єднання з аграрного менеджменту та розвитку сільських територій (м. Єреван, Єреванський державний аграрний університет) було підписано Генеральну угоду про Міжнародну акредитацію магістерського курсу Адміністративний менеджмент з міжнародною акредитаційною агенцією Acquin.

У 2017 році було відновлено кооперацію з університетом Хохенхайм (Німеччина). Як результат 05.08.2017 р. було підписано міжінституціональну угоду про спільну участь у проєкті академічної мобільності Еразмус + та отримано відповідний грант.

В системі міжнародних зв'язків важливе місце займає організація виробничого та наукового стажування закордоном. Протягом 2017 року 489 студентів СНАУ пройшли виробниче стажування у сільськогосподарських підприємствах Данії, Голландії, Німеччини, Польщі, Австрії, Швейцарії, Швеції, Фінляндії, США та Австралії та прийняли участь у науково-

Голова експертної комісії

С.І. Войтенко

практичних стажуваннях 17 науково-педагогічних працівників нашого університету. В тому числі викладачі СНАУ регулярно приймають участь у грантових програмах уряду США, які надають можливість підвищувати кваліфікацію та знайомитись із сучасною методикою викладання у провідних американських університетах.

У 2016-2017 рр. Сумський НАУ також став партнером проекту «Support in Harmonisation of Introduction of Bologna Principles at Ukrainian Agri-Universities, case study SNAU» (Підтримка гармонізації запровадження Болонських принципів в українських аграрних університетах, на прикладі Сумського НАУ), що впроваджується Чеським університетом природничих наук (м. Прага) за фінансової підтримки Чеської агенції розвитку. Проект носить дослідницько-прикладний характер. Його метою є підтримка системи управління вузу через обмін ноу-хау в галузі якості освіти, а також підтримка міжнародного співробітництва між Чеським УПН та СНАУ.

У рамках проекту Сумський НАУ відвідала делегація від ЧУПН. Для викладачів СНАУ та адміністрації вузу було проведено інформаційні семінари щодо практичних засад забезпечення якості освіти в рамках Болонського процесу, а також щодо досвіду впровадження принципів Болонської системи в СС, зокрема в Чеському УПН. За результатами семінару учасники отримали сертифікати 56 учасників.

Основні заходи в рамках проекту заплановані на 2018 рік. Вони охоплюють пряму педагогічну діяльність чеських викладачів в галузі економіки сільського господарства та технологій, обмін ноу-хау в галузі якості освітнього менеджменту і підтримку міжнародного співробітництва між Чеським УПН та СНАУ, та передбачають розробку концепції проекту студентської мобільності на 2018 рік.

Висновок: експертна комісія вважає, що наукова та міжнародна діяльність біолого-технологічного факультету Сумського НАУ відповідають акредитаційним вимогам.

7. Якість підготовки і використання випускників

Навчальний процес базується на принципах науковості, гуманізму, демократичності, безперервності та ступеневості освіти. При цьому він орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвинутої особистості, здатної до постійного оновлення знань, професійної мобільності та прискореної адаптації в умовах проведення реформ у багатьох сферах державного регулювання.

Діяльність університету спрямована на задоволення освітніх потреб людини, суспільства, держави відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положення про вищий

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

навчальний заклад освіти», «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах».

Освітня діяльність в університеті має світський характер, захищена від втручання політичних партій та громадських і релігійних організацій, але побудована з урахуванням християнських цінностей.

Навчальний процес в університеті базується на системному підході та міжпредметному принципі навчання з метою виховання у студентів широти поглядів, нестандартності мислення, здатності вирішувати загальнонавчальні та соціально економічні проблеми в їх взаємозв'язку.

Виховний процес є невід'ємною складовою освітньої діяльності і передбачає виховання майбутніх фахівців у кращих традиціях національної та світової культури з урахуванням загальнолюдських пріоритетів, програми відродження і розбудови національної економіки, культури, науки, духовної єдності нації та народів України.

Одним з вирішальних напрямів реалізації стратегічних завдань вищого навчального закладу є створення принципово нового механізму взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу, який ґрунтується на дотриманні принципу єдності їх інтересів, педагогічних можливостей та потреб особистості.

Компоненти контролю є основними засобами організації та управління якістю навчання. Цьому значною мірою сприяє введення модульного навчання та рейтингової оцінки знань. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю визначається відповідною кафедрою. Крім того, відповідно до вимог кредитно-модульної системи навчання, яка запроваджена в університеті, після вивчення матеріалу кожного змістового модуля слідує обов'язковий контроль його засвоєння. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену або заліку з конкретної навчальної дисципліни згідно із затвердженим «Положенням про екзамени та заліки в Сумському національному аграрному університеті».

З метою підготовки висококваліфікованих фахівців наукова та методична ради факультету працюють над проблемою якісного методичного забезпечення самостійної роботи студентів, аудиторних занять, поточного та підсумкового контролю, над впровадженням у навчальний процес інноваційних технологій та методів навчання, підвищенням кваліфікації науково-педагогічних працівників. Керівництво навчально-методичною діяльністю факультету здійснює методична рада, робота якої

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

спрямована на підвищення педагогічної культури і майстерності викладачів. До складу методичної ради входять досвідчені викладачі.

Студенти факультету постійно беруть участь у конкурсах наукових робіт відмінників навчання та іменних стипендіатів.

Значна увага професорсько-викладацького колективу приділяється формуванню контингенту студентів магістратури. З цією метою на факультеті створена система залучення найбільш обдарованих випускників бакалаврату, які займалися протягом навчання в студентських науково-дослідних гуртках. Організатором цієї роботи є деканат та завідувачі кафедр.

Викладацький колектив факультету докладас значних зусиль для подальшого розвитку особистості, формуванню висококваліфікованих кадрів з вищою освітою, здатних працювати в аграрній сфері та підвищувати свій професійний рівень впродовж життя, оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, розвивати й зміцнювати суверенну, незалежну українську державу. З цією метою на біолого-технологічному факультеті:

1. Організовано навчальний процес відповідно до факторів, що визначають якість освіти. Факторами, що визначають цю якість освіти бакалаврів та магістрів - якість освітньої мети; якість освітніх стандартів та еталонів; якість освітніх програм; якість кадрового потенціалу; якість знань і умінь студентів - комплексна підготовка їх до навчання у магістратурі; якість засобів освітнього процесу; якість системи контролю досягнень; якість науково-дослідної роботи; якість структури управління.

2. Суттєво поліпшується якість та ефективність самостійної роботи студентів. Для цього:

- зосереджується увага студентів на організаційно-методичному забезпеченні самостійної роботи, урізноманітненні її форм та видів;
- удосконалюється система управління якістю самостійної роботи, що передбачає планування, організацію, мотивацію та механізм контролю;
- здійснюється оптимізація графіку навчального процесу та розкладу занять, ефективно використовуються можливості наявної навчальної бази;
- розроблюються структурно-логічні схеми програми підготовки фахівців.

3. Посилюється студентська науково-дослідна робота, яка проводиться у студентських гуртках, безпосередньо на виробництві (на філіях кафедр) і під час технологічних практик.

4. Продовжується методична робота викладацького колективу над впровадженням нових навчальних та інформаційних технологій, зокрема, кредитно-модульної системи навчання, комп'ютерного тестування, методів активізації засвоєння знань.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

5. Вживаються заходи щодо реалізації державної стратегії навчання студентів, викладачів та працівників факультету з питань безпеки життя та діяльності людини, охорони праці, здоров'я, пожежної безпеки, охорони навколишнього середовища, суворо дотримуватися ст. 20 Закону України «Про охорону праці».

6. Зосереджено увагу адміністративно-управлінського персоналу та викладачів на посиленні виховної роботи. Кожна лекція, практичне чи семінарське заняття мають виховну спрямованість, сприяють засвоєнню загальнолюдських норм моралі, виховують почуття патріотизму, громадянської та національної гідності, спонукають студентів до активної протидії проявам аморальності, правопорушень, бездуховності, антигромадської діяльності.

7. Забезпечується відкритість та прозорість функціонування системи освіти, проводиться роз'яснювальна робота серед педагогічних працівників, студентів, батьків із залученням висококваліфікованих спеціалістів-виробничників переробних підприємств різних форм власності, стосовно питань інноваційних технологій у сфері аграрної політики.

8. Організовується робота з обдарованою і талановитою студентською молоддю. З цією метою:

- поглиблюється науково-дослідницька робота студентів;
- організовується поглиблене вивчення окремих навчальних дисциплін;

9. Посилюється робота з професійно-практичної підготовки студентів, забезпечується підвищення професійної компетентності випускників біолого-технологічного факультету, налагоджуються творчі зв'язки з організаціями і підприємствами з метою проходження всіх видів практики, майбутнє працевлаштування та створення філій кафедр.

10. Біолого-технологічний факультет активно працює над проблемою працевлаштування випускників, надання їм першого робочого місця, зміцнює зв'язки зі службами працевлаштування, сільськогосподарськими підприємствами різної форми власності, державними установами.

11. Спрямовується робота професорсько-викладацького колективу на дотримання вимог Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», Національної доктрини розвитку освіти України, державної програми «Освіта України XXI століття». У зв'язку з входженням України до єдиного Європейського освітнього простору робота педагогічного колективу направляється на реалізацію освітніх принципів Болонської конвенції.

Освітня концепція біолого-технологічного факультету полягає в поглибленні, розширенні й оновленні професійних знань, умінь і навичок фахівців сільськогосподарського спрямування, а також можливості отримати повну вищу освіту вказаної спеціальності на основі здобутого раніше освітнього ступеня та практичного досвіду, формування нової генерації

Голова експертної комісії

С.І. Войтенко

керівників і спеціалістів підприємств, установ і організацій різних форм власності, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації.

Основними заходами в покращенні якості підготовки фахівців є:

- вдосконалення робочих навчальних планів;
- розробка комплексів науково-методичного забезпечення з кожної дисципліни (робочі програми, методичне забезпечення до вивчення дисципліни, використання практичних та семінарських занять, курсового проектування, використання можливостей баз практик, розробка курсів на платформі MOODLE тощо);

- використання матеріалів підвищення кваліфікації викладачів;

- обмін методичними розробками із сторонніми організаціями.

За наслідками екзаменаційних сесій можна відмітити досить високий рівень успішності студентів магістратури, але середній рівень має суттєві коливання серед комплексу дисциплін.

З метою контролю успішності проводяться планові контрольні заходи у вигляді поточних атестацій в середині семестру, що сприяє підвищенню успішності. Показники успішності за результатами виконання магістрами комплексних контрольних робіт (ККР) з дисциплін професійної підготовки показують високий рівень знань магістрантів.

Результати виконання комплексних контрольних робіт при самоаналізі та контролю експертної комісії свідчать про те, що якість знань та успішність навчання студентів відповідають встановленим вимогам та критеріям підготовки магістрів спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

Зміст контрольних завдань відповідає стандартам вищої освіти підготовки магістрів спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва, а результати їх виконання – чинним акредитаційним нормам. Результати підсумкового контролю відповідають нормативним показникам.

При вивченні окремих дисциплін кафедрами практикується залучення студентів до самостійного вивчення окремих тем, за які студенти звітують індивідуальними контрольними роботами, що в кінцевому підсумку формує рівень індивідуальної успішності.

Програма підготовки фахівців базується на сучасних наукових знаннях у сфері природничих наук. Структура програми передбачає динамічне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до вирішення сучасних проблем з технології виробництва і переробки продукції тваринництва. Дисципліни та модулі програми засновані на теоретичних знаннях, які тісно пов'язані з практичними навичками. Програма дозволяє студентам набути необхідних навичок в галузі знань «Аграрні науки і продовольство».

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Про успішність якісних показників підготовки студентів біолого-технологічного факультету за освітньою програмою, що акредитується свідчать результати виконання курсових робіт, де абсолютна успішність склала 100%, якісна – 94,8 % із середнім балом 4,16.

Тематика курсових робіт затверджується на засіданні кафедри, вченій раді факультету. Підготовка курсових робіт відбувається з урахуванням змісту методичних рекомендацій щодо написання курсових робіт, затверджених методичною радою факультету в установленому порядку.

Про якість підготовки фахівців свідчить їх активна участь у науково-дослідній роботі кафедр, де виконуються наукові дослідження, госпдоговірні теми. Результатом проведеної роботи є грамоти та подяки наукових керівників та студентів.

Висновок: експертна комісія на місці перевірила результати залишкових знань з дисциплін професійної і практичної підготовки та виявила їх відповідність на рівні встановлених нормативів. Розбіжність між оцінками експертів і викладачів університету під час самоаналізу відповідає державним вимогам до акредитації.

8. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи з їх усунення

Зауважень та приписів контролюючих органів, що здійснюють контроль за дотриманням ліцензійних умов, а також скарг юридичних і фізичних осіб щодо освітньої діяльності навчального закладу зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва Сумського національного аграрного університету не було.

Працівниками деканату біолого-технологічного факультету контролюється дотримання трудової дисципліни викладачів в частині проведення навчальних занять за розкладом, відповідності робочих програм навчальних дисциплін їх анотаціям. За звітний період (2016-2017 н.р.) зауважень до випускових кафедр у цьому аспекті не надходило.

Щорічно, у вересні місяці, науково-методичною комісією біолого-технологічного факультету проводиться перевірка готовності кафедр до навчального року. Зауваження, що відмічені у ході перевірки, усуваються у визначені терміни.

Якість навчального процесу з дисциплін навчального плану контролюється шляхом проведення ректорського, деканатського та кафедрального контролів, графіки яких щорічно розробляються і виконуються науково-методичною комісією біолого-технологічного факультету

Показники роботи випускових кафедр спеціальної зоотехнії, технології кормів і годівлі тварин розглядалися на засіданнях Вченої ради біолого-технологічного факультету, науково-методичної ради університету.

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Пріоритетним напрямом роботи випускаючих кафедри є виконання наступних завдань:

- подальшого поповнення бібліотечного фонду новими вітчизняними виданнями українською мовою та зарубіжними виданнями;
- збільшення видання навчально-методичних посібників з фахових дисциплін для самостійної роботи студентів і подальшого розвитку електронної бази методичних матеріалів, створення власних електронних посібників;
- розширення тематики курсових робіт із залученням фахівців, які працюють на виробництві;

Ректоратом Сумського НАУ, деканатом факультету, випусковими кафедрами, які забезпечують підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою «Кінологія» зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим (магістерським) рівнем проводиться робота щодо усунення наведених недоліків.

1. Покращили забезпечення кафедр новими сучасними лабораторіями: створили спеціалізовану наукову лабораторію водних біоресурсів, лабораторію технології визначення якості кормів, навчально-наукову лабораторію свинарства.
2. Збільшили видання підручників, посібників, практикумів, методичних розробок за рахунок відкриття власного видавничого центру.
3. Активніше залучали для фінансування пріоритетних тем наукових досліджень в галузі тваринництва (420 тис. грн. у 2017 р.).
4. Відкрили сучасну навчально-наукову лабораторію програмного забезпечення у тваринництві.
5. Збільшили на 15 % виконання робіт на замовлення господарств різної форми власності.
6. Збільшили до 20 % кількість філій кафедр і інших підрозділів університету на базі передових с.-г. підприємств регіону, які покращили практичну підготовку студентів.

9. Підстави для акредитації

Сумський національний аграрний університет провадить освітню діяльність з підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні зі спеціальності 204 «Виробництва і переробки продукції тваринництва» на підставі та у відповідності з ліцензією серії АЕ № 636493 від 19.06.2015 року, виданою Міністерством освіти і науки України і ліцензованого обсягу (таблиця «Узагальнений перелік спеціальностей та ліцензовані обсяги» та відповідно наказу Міністерства освіти і науки України від 19.12.2016 №1565 «Про узагальнення переліків спеціальностей, ліцензованих обсягів вищих навчальних закладів та переоформлення

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

сертифікатів про акредитацію напрямів та спеціальностей», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 січня 2017 року за № 20/29888).

Випускові кафедри: технології кормів та годівлі тварин і біохімії та біотехнології здійснюють підготовку магістрів спеціальності 204 «Виробництва і переробки продукції тваринництва» у відповідності до сертифікату про акредитацію серії НД-IV № 1952622 від 22.02.2012 р. та ліцензованого обсягу (таблиця «Узагальнений перелік спеціальностей та ліцензовані обсяги» та відповідно наказу Міністерства освіти і науки України від 19.12.2016 №1565 «Про узагальнення переліків спеціальностей, ліцензованих обсягів вищих навчальних закладів та переоформлення сертифікатів про акредитацію напрямів та спеціальностей», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 січня 2017 року за № 20/29888).

У відповідності з навчальними планами та програмами, на підставі робочих навчальних планів на кафедрах технології кормів та годівлі тварин і біохімії та біотехнології здійснюється організація та контроль навчального процесу.

Методичне забезпечення навчального процесу на кафедрах відповідає вимогам державного стандарту. Видані конспекти лекцій, методичні вказівки для проведення лабораторно-практичних робіт та самостійної роботи студентів з усіх дисциплін підготовки фахівця зі спеціальності.

Професорсько-викладацькі кадри, які забезпечують організацію навчального процесу на кафедрах біолого-технологічного факультету, за кількісним і якісним складом та рівнем кваліфікації відповідають державним нормативним вимогам.

Професорсько-викладацькі кадри випускових кафедр проводять наукові дослідження з актуальних проблем у сільському господарстві та інших галузях і забезпечують високий рівень навчальної роботи, при цьому до науково-дослідної роботи залучаються студенти спеціальності.

Якісний склад штатних викладачів кафедр постійно поліпшується. На біолого-технологічному факультеті відкрита аспірантура за спеціальністю 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва».

Успішність студентів за результатами екзаменаційних сесій відповідає нормативним вимогам.

Навчальні площі відповідають державним нормативам і повністю забезпечують умови для якісної організації навчального процесу студентів.

У навчально-виховній роботі значна увага приділяється впровадженню прогресивних методів навчання. Про високий рівень підготовки студентів говорить їх успішна участь у Всеукраїнських студентських предметних олімпіадах та конкурсах наукових робіт.

Матеріально-технічна база, налагоджена соціальна інфраструктура, інформаційне забезпечення, забезпеченість навчально-методичною

Голова експертної комісії

С.І. Войтенко

літературою дозволяють забезпечити необхідні умови для проведення навчально-виховного процесу та науково-методичної роботи на належному рівні, відповідно до вимог інструктивних і нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

В регіоні є постійна потреба у фахівцях зі спеціальності, яка викликана тим, що в Сумській області зосереджені підприємства різних галузей економіки, що в умовах переходу на нові принципи технічного регулювання та підтвердження відповідності вимагають постійного вдосконалення нормативного забезпечення виробництва та надання послуг відповідно до вимог міжнародних стандартів і специфікацій.

Висновок: *Враховуючи результати проведеного самоаналізу, можна зробити висновок, що в цілому рівень підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим (магістерським) рівнем відповідає державним акредитаційним вимогам.*

10. Загальні висновки та пропозиції

Узагальнення основних результатів роботи біолого-технологічного факультету Сумського національного аграрного університету та випускаючих кафедр технології кормів і годівлі тварин та біохімії і біотехнології фахівців за освітньо-професійною програмою «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим (магістерським) рівнем дозволяє зробити такі висновки:

Кадрове забезпечення підготовки фахівців відповідає критеріям акредитації з усіх показників. Матеріально-технічна база, навчально-методичне та інформаційне забезпечення підготовки фахівців повною мірою відповідає вимогам і критеріям проведення акредитаційної експертизи.

Наявність висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, які здатні забезпечувати підготовку студентів за другим (магістерським) рівнем за освітньо-професійною програмою «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва (у т.ч. можливість проходження практик студентами в установах і підприємствах, які мають сучасні системи, а також стажування за кордоном), необхідне навчально-методичне забезпечення (у т.ч. наявність методичних вказівок з усіх дисциплін, які вивчаються), достатнє інформаційне забезпечення дають можливість провадження освітньої діяльності, пов'язаної з наданням вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог.

Під час перевірки були виявлені окремі недоліки щодо організації навчального процесу:

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

1. Низький ступінь відвідуваності бібліотеки СНАУ студентами – магістрами факультету становить біля 60 % від їх загального кількісного складу, що свідчить про необхідність організації більш активного використання бібліотечного фонду - як електронного, так і книжкового.
2. Не достатньо високий відсоток в освітній процес е-навчання магістрів та засобів дистанційного навчання студентів за допомогою програми Moodle.
3. Не в повній мірі використовується можливість інтеграції навчального процесу для активізації мобільності студентів між вищими навчальними закладами України та іноземними країнами.
4. Майже відсутній доступ студентів-магістрів до міжнародних інформаційних джерел.

Вважаємо необхідним зазначити, що усунення перелічених недоліків може позитивно вплинути на покращення якості навчального та наукового процесів біолого-технологічного факультету СНАУ. Проте зазначені недоліки не знижують загальних позитивних досягнень біолого-технологічного факультету СНАУ щодо здійснення підготовки фахівців за спеціальністю 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

Виходячи з вищезазначеного, Сумський національний аграрний університет має необхідні умови і забезпечує критерії акредитації освітньо-професійної програми «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» зі спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим (магістерським) рівнем з ліцензованим обсягом прийому 120 осіб щорічно.

Зав. кафедрою розведення і генетики
сільськогосподарських тварин Полтавської
державної аграрної академії, доктор
сільськогосподарських наук, професор

Експерт:

Зав. кафедрою конярства і бджільництва
НУБІП, доктор сільськогосподарських
наук, професор

З висновками ознайомлений:

Ректор Сумського національного аграрного
університету (МП)

«31» січня 2018 року

Войтенко С.Л.

Повозніков М.Г.

В.І.Ладика

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

**Порівняльна таблиця
відповідності стану забезпечення Сумського НАУ ліцензійним
умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти зі спеціальності 204
Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим
(магістерським) рівнем до нормативів**

Найменування показника (нормативу)	Значення показника за ОС (норматив)	Фактичне значення показника	Різниця
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Кабінетом Міністрів України, Міністерством освіти і науки України	+	+	-
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	120	120	-
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	95	100	+5
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+5
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40, але не менш ніж 1 доктор або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу	40	-

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Найменування показника (нормативу)	Значення показника за ОС (норматив)	Фактичне значення показника	Різниця
1	2	3	4
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи, з них:	50	100	+50
докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	25	35,3	+10,3
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	—	—	—
2.5 Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	-
2.6 Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолоє фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	-
доктор наук або професор	+	+	-
3. Матеріально-технічна база			
3.1 Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	-
3.2 Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	100	+30
3.3 Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів	12	35	+23
3.4 Наявність пунктів харчування	+	+	-
3.5 Наявність спортивного залу	+	+	-
3.6 Наявність стадіону або спортивного майданчика	+	+	-

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Найменування показника (нормативу)	Значення показника за ОС (норматив)	Фактичне значення показника	Різниця
1	2	3	4
3.7 Наявність медичного пункту	+	+	-
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1 Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	-
4.2 Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	-
4.3 Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	-
4.4 Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби):			-
4.4.1 Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін	100	100	
4.4.2 Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт (% від потреби)	100	100	-
4.4.3 Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	-
4.5 Наявність пактів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	-
4.6 Забезпеченість програмами всіх видів практик (% від потреби)	100	100	-
4.7 Наявність методичних вказівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	-
4.8 Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у т.ч. з використанням інформаційних технологій), (% від потреби)	100	100	-
4.9 Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	-
5. Інформаційне забезпечення			
5.1 Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	-
5.2 Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загальної чисельності студентів (% від потреби)	5	5	-
5.3 Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	8	23	+15

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Найменування показника (нормативу)	Значення показника за ОС (норматив)	Фактичне значення показника	Різниця
1	2	3	4
5.4 Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернет як джерела інформації:			
- наявність обладнаних лабораторій	+	+	-
- наявність каналів доступу	+	+	-

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Порівняльна таблиця
дотримання нормативних вимог щодо якісних характеристик
підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Технології
виробництва і переробки продукції тваринництва» зі спеціальності 204
Технології виробництва і переробки продукції тваринництва за другим
(магістерським) рівнем

(відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 13 червня 2012 року № 689)

Назва показника (нормативу)	Значення показника за освітньо-кваліфікаційним рівнем (норматив)	Фактичне значення показника	Різниця
Якісні характеристики підготовки фахівців			
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, годин, форми контролю, %	100	100	-
1.2. Підвищення кваліфікаційного рівня викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	-
1.3. Чисельність науково-педагогічних працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	-
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше			
2.1 Рівень знань студентів з нормативних дисциплін:			
- успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання, %	50	60	+10
2.2. Рівень знань студентів з вибірових дисциплін:			
- успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання, %	50	60	+10
3. Організація наукової роботи:			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	-
4. Участь студентів у науковій діяльності (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях; участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	-

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

Порівняльна таблиця

дотримання технологічних вимог щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти підготовки магістра зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» освітньої програми «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» ОС «Магістр» Сумського національного аграрного університету

№ з/п	Найменування показника (нормативу)	Вимоги до значення показника (нормативу) за другим (магістерським) рівнем		
		Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо матеріально-технічного забезпечення				
1	Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	3,4	+1
2	Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	40	+10
3	Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
	1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	відповідає
	2) пунктів харчування	+	+	відповідає
	3) актового чи концертного залу	+	+	відповідає
	4) спортивного залу	+	+	відповідає
	5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	відповідає
	6) медичного пункту	+	+	відповідає
4	Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком	70	100	+30

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

	(мінімальний відсоток потреби)			
5	Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	відповідає
2. ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо навчально-методичного забезпечення				
1	Наявність опису освітньої програми	+	+	відповідає
2	Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	відповідає
3	Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає
4	Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає
5	Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	відповідає
6	Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає
7	Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	відповідає
3. ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо інформаційного забезпечення				
1	Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як п'ять найменувань	15	+10
2	Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	відповідає

Голова експертної комісії

С.Л. Войтенко

РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

(у порівнянні результатів самоаналізу із контрольним заміром знань експертною комісією)
студентів спеціальності 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
за другим (магістерським) рівнем

освітньо-професійної програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

з них одержали оцінки

№	Дисципліна	Разом студентів		З'явилось на іспит		Відмінно		Добре		Задовільно		Незадовільно		Абсолют на успішність %	Якість виконання %	Середній бал						
		саманаліз	комісія	саманаліз	комісія	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%									
																	саманаліз	комісія	саманаліз	комісія	саманаліз	комісія
1.	Селекція с-г тварин	49	49	47	47	8	7	17,0	15,0	19	20	40,4	42,6	20	42,6	-	-	100	57,4	3,7	3,7	
2.	Цивільний захист	49	49	43	43	16	15	37,2	34,9	11	10	25,5	23,3	16	37,2	41,8	-	-	100	62,8	4,0	3,9
3.	Ветсанекспертиза молока	18	18	18	18	2	3	11,1	16,7	9	8	50,0	44,4	7	38,9	38,9	-	-	100	61,0	3,7	3,8
	Середнє																		100	60,4	3,8	3,8

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри розведення і генетики сільськогосподарських тварин
Полтавської державної аграрної академії,
доктор сільськогосподарських наук,
професор

С. Л. Войтенко

Експерт:

завідувач кафедри конярства і ближільництва
Національного університету біоресурсів і природокористування України,
доктор сільськогосподарських наук,
професор

М. Г. Повозніков

З висновками ознайомлений,
Ректор Сумського національного аграрного університету

В. І. Ладика

«31» січня 2018 року